

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K-Po2 22/10

Glavni pretres: 27.09.2011.

Izveštaj: Nataša Kandić i Marina Kljaić, punomoćnice oštećenih

Ispitivanje svedoka/oštećene Marije Luketić

Napustila je Lovas iz bezbednosnih razloga 4.08.1991. godine i nije se više vraćala. O stradanju svog supruga Đuke, devera Ante i svekra Petra Luketića saznala je od svekrve Jelene Luketić, Slavka Luketića, Emanuela Flića i komšije Ramiza, čijeg se prezimena ne seća. Svekrva je ispričala da su kod njih u kuću 17.10.1991. godine došli vojnici i odveli Đuku, Antu i Petra u zadругu, i da ih je tada poslednji put videla. Jedan od vojnika koji su ih odveli bio je Kosta. Kasnije je svekrva pitala Milana Devčića, koji im je bio venčani kum, gde su joj suprug i sinovi, pa joj je rekao da su oni na spisku mrtvih. Rodak njenog supruga Slavko Luketić, bio je sa njim u zadruzi i ispričao joj je kako je Đuka mučen u prisustvu Milana Devčića. Emanuel Filić joj je ispričao da je gledao kako su mučili Đuke, Ante i Petra.

Pitanja predsednika veća

Komšiju Ramiza sreća je u Rijeci. Tom prilikom joj je ispričao da je bio zatvoren u zadruzi zajedno sa njenim suprugom, deverom i svekrom i video kako su mučeni. Rekao joj je da su toliko tučeni *da se nije znalo koji je koji*. Nije video kako su ubijeni, ali je čuo da su ih sa još trojicom meštana odveli u kapelicu na groblju i tamo ubili. Dever Ante je bio toliko pretučen i izboden da nije mogao hodati, pa je ubijen negde uz put. Njegovo telo je bilo toliko izobličeno da je sahranjen kao nepoznat, a identifikovan je tek 1997. godine. Ramiz je tela njenih supruga i svekra pronašao u kapelici na groblju, a telo njenog supruga prepoznao je jedino po rukama. Od svekrve je čula da je na dan napada na Lovas optuženi Milan Devčić poručio njenoj porodici da ostanu u selu i da se nikome neće ništa desiti. Slavko Luketić joj je pričao da je Milan Devčić bio prisutan kada su njenog supruga i svekra tukli metalnim šipkama a devera Antu boli nožem po nogama. Suprug se obraćao Devčiću za pomoć, ali je ovaj samo okrenuo glavu. Vojnici koji su ih odveli i kasnije mučili bili su *Arkanovci* ili *Šešeljevci*.

Pitanja branilaca

Suprug Đuka bio je venčani kum Milanu Devčiću, njihove majke su bile najbolje prijateljice. Moguće je da su u vreme napada svi bili u podrumu Devčića. O mučenju supruga u prisustvu Milana Devčića, Slavko Luketić joj je prvi put pričao posle Božića 1991. godine. Emanuel Filić joj je takođe rekao da je Devčić bio prisutan kada su mučeni.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Svekrva i drugi Lovašćani pričali su da je postojala radna obaveza, da su morali imati propusnice za kretanje po selu i nositi bele trake oko ruke.

Ispitivanje svedoka Šimuna Pejića

Na dan napada radio je u polju. Čuo je da granate padaju na Lovas i video da neke kuće gore. Odmah je otišao u selo i video nekoliko ubijenih meštana, zapaljene kuće i njemu nepoznate

ljude u uniformama i sa oružjem. Njega i još oko 50 meštana muškaraca odveli su u zadrugu i zatvorili u jednu prostoriju. Pitali su ih imaju li oružje, imaju li muške dece i gde su ona. Zadržani su do sutradan, nakon čega su pušteni. Dobili su raspored poslova koje su morali da obavljaju u selu. Skupljali su stoku, raščišćavali ulice. Najteže mu je bilo što je morao da skuplja ubijene meštane. Skupljao ih je u vreće i sahranjivao u jedan kanal na mesnom groblju. Među njima je bio i njegov brat Stjepan Pejić, kojeg je našao u dvorištu njegove kuće. Brat mu je ubijen na dan napada.

Pitanja predsednika i članova veća

Na dan napada u Lovasu nije bilo hrvatskih oružanih snaga. Nisu mu poznati ljudi koji su napali i zauzeli Lovas. Pamti samo pojedine nadimke, kao što su Kosta, Aždaja i Petronije. Ne zna da li su u napadu učestvovali Srbi meštani, mada je sve optužene viđao u uniformama. Ljubana Devetaka je viđao u uniformi. Ne zna tačno koju je funkciju imao, ali su se svi u selu njemu obraćali. Ljuban Devetak je rekao da svi Hrvati koji ostanu u selu moraju raditi. Svedok je tajno pravio spisak ubijenih meštana koje je skupljao, i misli da ih je bilo 84 na spisku. Kosta, Petronije, Aždaja i drugi, njemu nepoznati, govorili su mu gde se nalaze ubijeni meštani, pa je onda išao po njih. Svi koje je skupio bili su civili. U selu su na sve strane bile postavljene straže, a za kretanje se morala imati propusnica. Svi Hrvati su morali nositi bele trake oko ruku, ali mu nije poznato ko je to naredio. Optužene Milana Devčića i Milana Radojčića viđao je u centru sela, i smatra da su imali neke činove. Nije mu poznato ko je komandovao dobrovoljcima. Navodi da su dobrovoljačke jedinice bile strah za selo. U podrumu mesne zajednice se nalazio zatvor. Ljudi koji su bili zatvoreni tučeni su i ranjavani. Nema neposrednih saznanja o događajima na minskom polju, ali je skupljao poginule. Optuženi Milan Radojčić došao je 1995. godine kod svedoka u kuću i rekao mu da istu mora napustiti.

Komentar: Ispitivanje svedoka obavljeno je putem video-konferencijske veze sa Županijskim sudom u Rijeci.